

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Права на жертвите – по държави

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

румънски

Swipe to change

Права на жертвите – по държави

Румъния

Не съществува официален превод на езиковата версия, която разглеждате.

Тук ще намерите машинен превод на съдържанието. Моля, имайте предвид, че той се предоставя само с цел осигуряване на контекст. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

-----български-----испанскичешкидатскинемскиестонскигръцкианглийскифренскихърватскииталианскилатвийски литовскиунгарскималтийскинидерландскиполскипортугалскисловашкисловенскифинскишведски

Вие сте **жертва на престъпление**, ако сте претърпели физическа или материална вреда в резултат на деяние, което представлява престъпление по смисъла на действащото национално законодателство. Като жертва на престъпление Вие имате определени законови права преди, по време на съдебното производство и след неговото приключване.

Наказателното производство в Румъния включва два етапа: разследване и съдебен процес. По време на разследването на престъплението разследващите органи разследват случая под надзора на прокурор, като събират доказателства с цел установяване на извършителя. След приключване на разследването полицията изпраща делото на прокуратурата заедно с всички събрани по него данни и доказателства. След като получи преписката, прокурорът я разглежда и решава дали трябва да пристъпи към следващия етап, т.е. съдебния процес, или да прекрати делото.

След внасяне на делото в съда, то се разглежда от съдебен състав, който се запознава с фактите и изслушва засегнатите лица, за да установи дали подсъдимият е виновен. Ако бъде признат за виновен, на извършителя се налага наказание. Ако съдът приеме, че подсъдимият е невинен, последният се освобождава.

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

1 - Моите права като жертва на престъпление**2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес****3 - Правата ми след съдебния процес****4 - Обезщетение****5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие**

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 - Моите права като жертва на престъпление**Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?**

Ако сте били жертва на престъпление, можете да съобщите за него на полицията (или на прокуратурата) устно или писмено. Можете също така да поискате от друго лице да съобщи за престъплението вместо Вас, но трябва да предоставите на това лице писмено пълномощно. Изготвеното в писмен вид и подписано пълномощно ще бъде приложено към преписката по делото.

Когато съобщавате за престъплението, можете да получите информацията относно службите и организациите, предоставящи психологически консултации или всякакви други форми на подкрепа за жертви, в зависимост от Вашите нужди. Имате също така право да получите информацията за това по какъв начин можете да получите правна помощ, за правата Ви в хода на наказателното производство (включително мерки за защита като застрашен свидетел), както и относно начина, по който да получите финансово обезщетение от държавата. Тази информация ще бъде предоставена от първия съдебен орган, към когото се обърнете (полиция, прокуратура). Също така ще получите формуляр с цялата въпросна информация, който трябва да подпишете. Информацията ще Ви бъде предоставена на език, който разбирате.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Ако сте чужденец и сте станали жертва на престъпление в Румъния, имате право на всички права, от които се ползват румънските граждани, станали жертви на престъпления.

Ако не говорите румънски език, имате право при взаимодействието си с органите да използвате безплатно услугите на устен преводач, включително, за да подадете жалбата си на език, който можете да разберете, и за да получите информацията, на която имате право към момента на съобщаване за престъплението, на език, който разбирате.

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да бъдете настанен в специални центрове за подслон, където ще бъдете защитен. В хода на наказателното производство ще получавате информацията за него на език, който разбирате; можете също така да получите психологически консултации и медицинска помощ. Румънските органи ще направят всичко възможно, за да Ви помогнат да се върнете възможно най-скоро в родната си държава, и ще Ви предоставят сигурен транспорт до румънската граница.

Ако сте чужденец, можете да претендирате за финансово обезщетение от държавата, в случай че сте били жертва на: опит за убийство и опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства съгласно членове 188 и 189 от Наказателния кодекс; домашно насилие съгласно член 199 от

Наказателния кодекс; умишлени престъпления, водещи до телесна повреда за жертвата; изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно лице и сексуално развращаване на малолетни или непълнолетни лица съгласно членове 218—221 от Наказателния кодекс; малтретиране на малолетни или непълнолетни лица съгласно член 197 от Наказателния кодекс, както и трафик и експлоатация и опит за трафик и експлоатация на уязвими лица.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Когато съобщавате за престъпление, полицейският служител, записващ жалбата, ще Ви разясни по какъв начин ще протече процедурата, която следва във връзка с Вашия случай. Полицията е длъжна да изготви писмен доклад, в който се посочва информацията, която Ви е предоставила. Вие ще получите информация за:

Вашиите права в хода на наказателното производство;

организациите, към които можете да се обърнете за съдействие, и услугите, които предоставят те;

по какъв начин можете да получите защита;

условията и процедурата за получаване на финансово обезщетение от държавата;

условията и процедурата за получаване на безплатно процесуално представителство.

Впоследствие в хода на производството можете да получавате информация за развитието на разследването и, ако прокурорът реши да не сезира съда — копие от това решение. За тази цел ще трябва да подадете искане до полицейския служител или до прокурора, който разглежда делото Ви и да посочите пощенски адрес в Румъния, адрес на електронна поща или адрес за електронни съобщения, на който да получите информацията.

Ако прокурорът реши да сезира съда, Вие ще бъдете призован да се явите пред съда.

Ако трябва да бъдете разпитан в съда, ще бъдете уведомен и за Вашиите права и задължения, както следва:

правото да получите помощ от адвокат или, ако е приложимо, да получите безплатно процесуално представителство;

правото да прибегнете до услугите на медиатор в разрешени от закона случаи;

правото да предложите доказателства, които да бъдат представени, да подавате възражения и заключения в съответствие със закона;

правото да бъдете информиран за хода на производството;

правото да подадете предварителна жалба, когато е необходимо (за определени видове престъпления молбата Ви под формата на предварителна жалба е необходима, за да бъде заведено дело срещу извършителя на престъплението). Съдебните органи ще предоставят разяснения по този въпрос, когато това е необходимо. Предварителните жалби имат за цел да се поиска продължаване на наказателното производство срещу извършителя. Предварителната жалба се различава от жалбата, която подавате в полицията или пред прокуратурата, за да

ги информирате, че срещу Вас е извършено престъпление.

правото да бъдете конституиран като граждански ищец в производството;

задължението да се явите, когато сте призован от съдебните органи;

задължението да съобщите за всяка промяна на адрес;

правото да бъдете информиран за всяко освобождаване на извършителя, когато извършителят е осъден на лишаване от свобода или е задържан под стража.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Да. Имате право на услуги по писмен и устен превод в хода на цялото наказателно производство.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

В хода на наказателното производство на лице с увреждане, независимо от неговия статут (обвиняем, увредено лице, свидетел), трябва да му бъдат предложени услугите на устен преводач, психолог и/или представител на Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (*Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) (за малолетни или непълнолетни лица).

В действащата правна рамка се определя, че съответните лица могат да получат специализирана помощ от съществуващите регионални дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ и, ако е приложимо, медицинска помощ.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

В зависимост от характера на престъплението (по-специално когато е извършено срещу лица) полицейският служител може да препоръча на жертвата да се обърне към служби за психологически консултации или да я насочи към такива служби.

Ако сте жертва на специфична категория престъпления (опит за убийство и опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства съгласно членове 188 и 189 от Наказателния кодекс; домашно насилие съгласно член 199 от Наказателния кодекс; умишлени престъпления, водещи до телесна повреда за жертвата; изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно дете и сексуално развращаване на малолетни или непълнолетни деца съгласно членове 218—221 от Наказателния кодекс; малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, съгласно член 197 от Наказателния кодекс, както и трафик и експлоатация и опит за трафик и експлоатация на уязвими лица), можете да получите психологически консултации (до три месеца за възрастни и до шест месеца за деца на възраст под 18 години), медицинска помощ или всеки друг вид безплатна помощ, която е необходима. Тези видове помощ се предлагат безплатно само ако сте съобщили за престъплението на полицията. Можете да подадете молба за помощ до пробационните служби, след като сте подали сигнала до полицейския служител.

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да се обърнете за помощ към един от семейните асистенти, работещи към Министерството на труда и социалната справедливост (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Министерството предлага различни видове помощ на жертвите на домашно насилие (например психологически консултации, защита на самоличността и други). Като жертва на домашно насилие можете също така да поискате да бъдете настанени в център за жертви на домашно насилие, където ще получите защита и консултации.

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

В Румъния жертва може да получи специализирана подкрепа от следните институции в зависимост от вида на престъплението:

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да се свържете с Националната агенция за равни възможности между жените и мъжете (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) и Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (DGASPC).

Ако сте на възраст под 18 години и сте жертва на престъпление, можете да се свържете с Националния орган за защита на правата на децата и осиновяване (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copiului și Adopție* — ANPDCA) и Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (DGASPC).

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да се свържете с Националната агенция за борба с трафика на хора (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane* — ANITP) в рамките на Министерството на вътрешните работи (*Ministerul Afacerilor Interne* — MAI).

Съществуват и редица неправителствени организации (НПО), които предоставят различни видове подкрепа за жертвите. Институцията, с която се свързвате, ще Ви насочи към съответната НПО.

Ако сте били жертва на престъпление, свързано с насилие, като например опит за убийство и опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства съгласно членове 188 и 189 от Наказателния кодекс; домашно насилие, съгласно член 199 от Наказателния кодекс; умишлени престъпления, водещи до телесна повреда за жертвата; изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно лице и сексуално развращаване на малолетни или непълнолетни лица, съгласно членове 218—221 от Наказателния кодекс; малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, съгласно член 197 от Наказателния кодекс, както и трафик и експлоатация и опит за трафик и експлоатация на уязвими лица, можете да се обърнете за помощ към пробационните служби.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Да, съдебните органи трябва да Ви насочат към такива услуги.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Както в хода на наказателното разследване, така и в хода на съдебното производство, ако съдебните органи считат, че неприкосновеността на личния Ви живот или достойнството могат да бъдат засегнати поради предоставената от Вас информация или поради други причини, те могат да прибегнат по собствена инициатива или по Ваша молба до мерки, с които да защитят поверителността и неприкосновеността на личния Ви живот, като например:

защитаване на информацията за Вашата самоличност;

провеждане на изслушването Ви чрез аудио-визуални средства, като се деформират гласът и изображението Ви, без да има изискване да присъствате, когато другите мерки не са достатъчни;

провеждане на съдебното заседание при закрити врати по време на разпита Ви.

Също така в хода на съдебното производство съдът може да забрани публикуването на всякакви текстове, рисунки, снимки или изображения, които могат да разкрият Вашата самоличност.

Съдът може също така да обяви провеждането на съдебното заседание при закрити врати, ако публичното изслушване може да засегне Вашето достойнство и неприкосновеността на личния Ви живот.

При изпълнение на служебните си задължения служителите на пробационната служба не трябва да разкриват данните, с които разполагат.

Информацията, предоставена на съдебните органи като част от наказателното производство, е изключение от това правило. Както при изпълнение на служебните си задължения, така и в обществото, съветниците, ръководителите на службите и инспекторите не трябва да разкриват съдържанието на които да е документи, които са в тяхно притежание. Информацията, свързана с делата, вписани в протоколите на службата, както и всяка информация, свързана с организацията и изпълнението на нейните дейности, следва да бъде предоставена на медиите при спазване на поверителността на личните данни на получателите на услугата.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

За да получите достъп до услугите за подпомагане на жертвите на престъпления, трябва да съобщите за престъплението на съответните органи.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Както в хода на наказателното разследване, така и в хода на съдебното производство имате право на мерки за защита, когато съдебните органи считат, че можете да се намирате в опасност.

Важно е да знаете, че ако съдебните органи преценят, че може да се намирате в опасност поради предоставената от Вас информация или поради други причини, те могат да предприемат по Ваша молба или по собствена инициатива определени мерки, с които да гарантират Вашата защита, като например:

осигуряване на наблюдение или охрана на Вашия дом или място за временно настаняване;

съпровождане и защита за Вас или членовете на Вашето семейство по време на пътувания;

защита на информацията за Вашата самоличност (личните данни могат да не бъдат вписани в преписката, за да бъде защитена Вашата самоличност, като се посочва, че тази информация е поверителна);

провеждане на изслушването Ви чрез аудио-визуални средства, като се деформират гласът и изображението Ви, без да има изискване за присъствие, когато другите мерки не са достатъчни (по този начин не е нужно да се явявате пред полицейския служител, прокурора или съдията и няма да бъдете на едно и също място с извършителя);

провеждане на съдебното заседание при закрити врати по време на разпита Ви.

Също така в хода на съдебното производство съдът може да забрани публикуването на всякакви текстове, рисунки, снимки или изображения, които могат да разкрият Вашата самоличност.

Освен това, ако сте свидетел в наказателното производство или, дори и да не участвате в делото, предоставяте информация, която помага на съдебните органи да разрешават случаи, свързани със тежки престъпления, или да предотвратят нанасянето на значителни вреди, можете да поискате от полицейски служител или от прокурора, който провежда разследването, да Ви включи в програмата за защита на свидетелите. Тази програма включва редица мерки, като например:

тайна самоличност, включително участие в заседанията чрез деформиране на Вашия глас или изображение;

полицейска защита на дома Ви и съпровождане от полицията, когато трябва да стигнете до органите за наказателно разследване; преместване;

пълна промяна на самоличността, включително промяна на външния Ви вид, ако е необходимо.

Ако сте включен в програмата за защита на свидетели, ще имате възможност да се възползвате от допълнителна помощ, като например:

реинтеграция в различна социална среда;

придобиване на нови професионални квалификации;

нова работа;

финансова подкрепа до намиране на нова работа.

Ако е необходимо, Вашите роднини от първа степен (като например вашите деца, родители) и Вашият съпруг също могат да бъдат включени в програмата за защита на свидетели.

Ако не сте включен в програмата за защита на свидетели в хода на наказателното разследване, можете да подадете молба за тази програма в хода на съдебното производство.

Налична е допълнителна защита в зависимост от вида на престъплението:

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да поискате от съда да забрани на извършителя да остане в общия Ви дом. От друга страна, като жертва можете да бъдете настанен в център за жертви на домашно насилие. Такова настаняване е възможно само при спешни случаи, когато

Вашата безопасност изисква изолация от извършителя или когато е налице писмено одобрение от семейния асистент, който отговаря за Вашия случай. След като бъдете отведен в центъра, можете да получите безплатно настаняване, храна, медицинско обслужване, психологически консултации и правна помощ.

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да бъдете настанен в център за защита на жертви. Обикновено настаняването се предоставя за срок от 10 дни, но съдът може да удължи престоя Ви до края на производството. Ако е необходимо, полицията може да предостави физическа защита в рамките на наказателното производство. Ако сте жертва на трафик на хора, изслушването в съда няма да бъде публично.

Ако смятате, че се намирате в опасност, следва да информирате полицейския служител, прокурора или съдията и да предоставите възможно най-много информация.

Горепосочените мерки са налични както във фазата на наказателното разследване, така и във фазата на съдебното производство.

Кой може да ми предложи защита?

Ще получите защита от румънската полиция.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Ако при приключване на наказателното производство все още се намирате в опасност, съдебните органи ще преценят дали е уместно да Ви включат в програма за защита на свидетели, ако все още не участвате в тази програма.

По отношение на жертви на трафик на хора рискът ще бъде преценен от специализираните структури на полицията.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Да, може да се направи преценка на случая Ви. Например жертвите на определени категории престъпления (домашно насилие, изнасилване, сексуално посегателство и други) ще бъдат разпитвани само от лица от същия пол, ако жертвата поиска това.

Втори разпит на увредено лице ще се проведе само ако е абсолютно необходимо за целта на наказателното производство, за да се избегне нанасянето на други вреди на жертвата.

За да се избегне нанасянето на други вреди на жертвата от непрекъснатото ѝ подлагане на разпит от съдебните органи, законите във връзка с наказателното производство изискват също така увредено лице, което е подало жалба във връзка с дадено престъпление, да бъде разпитано веднага или, когато това не е възможно, след подаване на жалбата, без ненужно забавяне.

Друга мярка в полза на жертвата е да не се уведомява за всяко освобождаване на извършителя, ако жертвата не е поискала специално да бъде уведомявана.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Ако сте уязвима жертва, можете да се възползвате от мерките за защита, описани подробно в горепосочените отговори относно защита на свидетелите.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Ако сте дете, жертва на експлоатация, насилие, злоупотреба, небрежност или малтретиране или всяко друго престъпление, всяко лице, включително Вие, може да съобщи за престъплението на полицията.

От самото начало малолетните или непълнолетните лица се считат за уязвими жертви и органите следва да Ви информират за мерките за защита, които можете да получите.

Малолетните или непълнолетните лица получават помощ от Националния орган за защита на правата на децата и осиновяване. Ако сте в опасност, можете да подадете молба за съдебно разпореждане, за да получите право да бъдете настанен в място, където можете да получите защита (като друго семейство или специален център).

Ако сте призован да се явите пред органите за наказателно разследване и сте на възраст под 14 години, трябва да бъдете придружаван от Вашите родители или настойници. Ако родителите Ви или настойниците Ви участват в наказателно производство или могат да се опитат да повлияят на Вашите показания, разпитът ще се проведе в присъствието на роднина или друго лице, назначено от полицейския служител/прокурора/съдията. Освен това съдебните органи могат да решат, че по време на разпитите Ви следва да присъства психолог, който да Ви помага. Можете да подадете молба за това до съдебните органи.

Разпитът трябва да бъде записан и, ако е възможно, трябва да бъде протоколиран писмено.

Можете да бъдете разпитван от едно и също лице в специално предназначени/адаптирани стаи, ако има такива.

При разследването на определени категории престъпления разпитите могат да се провеждат от лице от същия пол като жертвата. Можете също така да бъдете придружаван от избрано от Вас лице.

Имате право на процесуален представител по време на цялото производство. Ако нямате адвокат, съдът ще Ви съдейства за намирането на такъв. Ако семейството Ви не може да си позволи да плати за услугите на адвокат, имате право да поискате безплатна правна помощ.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Съпругът, детето или лице на издръжка на лице, починало в резултат на убийство и убийство при утежняващи вината обстоятелства по член 188 и член 189 от Наказателния кодекс, както и на умишлени престъпления, довели до смърт, имат право на безплатна правна помощ и финансово обезщетение от държавата.

Безплатна правна помощ е налице и за други категории престъпления в допълнение към горепосочените, ако месечният доход на член от семейството не е по-висок от националната основна минимална брутна заплата, определена за годината, в която е подадена молбата за безплатна правна помощ.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Моля, вж. горепосочената информация.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

Медиация е възможна само при престъпления, които съгласно наказателното право имат по-малка степен на обществена опасност. Процедурата може да се прилага само ако и Вие, и извършителят сте съгласни да участвате. В хода на процедурата по медиация Вие ще бъдете поканен на редица срещи с извършителя, за да обсъдите възможностите за помирение. Провеждането на тези срещи ще се улеснява от лице, наречено медиатор. Ако процедурата приключи с помирение, можете да оттеглите жалбата си срещу извършителя, като делото ще бъде прекратено. В противен случай, ако процедурата не е била успешна, наказателното производство ще продължи, все едно че не е била проведена медиация.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Закон № 135/2010 относно Наказателно-процесуалния кодекс, изменен и допълнен (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)

Закон № 678/2001 относно превенцията и противодействието на трафика на хора, изменен и допълнен (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)

Решение на правителството № 1216/2001 за одобрение на Националния план за действие относно борбата с трафика на хора (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)

Закон № 211/2004 относно определени мерки за защита на жертвите на престъпления, изменен и допълнен (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)

Решение на правителството № 1238/10 октомври 2007 г. за одобрение на националните специфични стандарти за услугите за специализирана помощ за жертвите на трафик на хора (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

Закон № 217/2003 относно превенцията и противодействието на домашното насилие, изменен и допълнен (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)

Закон № 272/2004 за насърчаване и закрила на правата на децата, изменен и допълнен (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)

Закон № 682/2002 относно защитата на жертвите, изменен и допълнен (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

Закон № 192/2006 относно медиацията и организацията на професията медиатор, изменен и допълнен (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобщя за извършено престъпление?

Ако сте станали жертва на престъпление, можете да съобщите за това в полицията (или в прокуратурата), устно или писмено. Можете също така да пометите друго лице да съобщи за престъплението вместо вас, но трябва да дадете на това лице писмено пълномощно. Писменото и подписано пълномощно ще бъде приложено към материалите по делото.

Вашият/а съпруг/а, Вашите деца или Вашият адвокат също могат да съобщят за престъплението вместо вас. Ако сте подложен на домашно насилие, всеки член на семейството може да съобщи за престъплението в полицията.

Можете също така да съобщите за престъплението, ако сте съпругът/ата или пълнолетно дете на жертва, починала е резултат на престъплението. Ако решите да съобщите за престъплението устно, трябва да отидете в полицейско управление. Полицаят, който приема Вашия сигнал, ще състави протокол и ще Ви помоли да го подпишете. Писмените съобщения също трябва да бъдат подписани.

Вашият сигнал трябва да съдържа името, професията, домашния Ви адрес и подробно описание на случилото се. Ако знаете кой е извършителят на престъплението, трябва да предоставите цялата информация за него, с която разполагате, както и всички доказателства във връзка с инцидента. По време на разследването на престъплението също можете да предоставяте допълнителна информация по случая.

Ако не говорите или не разбирате румънски език, можете да подадете сигнала на езика, който разбирате, като съдебният орган ще се погрижи за превода му. В този случай може да поискате всички призовки, които получавате, да бъдат на език, който разбирате.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

След Вашия сигнал полицейските органи ще придвижат делото към прокуратурата, където то ще бъде заведено под отделен номер.

След като вече сте съобщили за престъплението, можете да проверите какво е развитието по вашето дело, като отправите писмено искане за тази цел и посочите адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който органите следва да изпратят информацията.

Ако прокурорът реши да внесе делото в съда, имате право да се запознаете с материалите по него в сградата на съда по време на съдебното производство. Освен това ще бъдете призован да се явите пред съда.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Ако сте увредено лице, имате право да получите правна помощ или да бъдете представляван.

а. В хода на наказателното производство имате право на помощ от правен съветник по ваш избор, за когото заплащате Вие. Ако извършителят на престъплението е осъден, ще можете да си възстановите направените за Вашия правен съветник разноски от извършителя на престъплението.

б. Ако желаете, по време на наказателното производство можете да бъдете представляван, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (за целите на заседанието).

в. В определени случаи правната помощ по време на наказателното производство може да бъде предоставена безплатно:

ако прокурорът или съдията счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита и ако не сте платили за правен съветник;

ако сте непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност (посредством брак или съдебно решение);

ако сте били жертва на някое от следните престъпления: опит за убийство и опит за убийство с утежняващи вината обстоятелства, телесна повреда, умишлени престъпления, които са довели до телесна повреда на жертвата (Наказателният кодекс дава определение за „телесна повреда“), изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно лице и съблазняване на малолетни или

непълнолетни лица.

ако сте съпруг/а, дете или друго лице, което е на издръжка на жертвата, починала в резултат на убийство, убийство с утежняващи вината обстоятелства или на друго умишлено престъпление;

при поискване, ако сте жертва на други престъпления, които са различни от споменатите по-горе, и ако месечният Ви доход на член от семейството не е по-голям от брутна минимална заплата за страната. Молбата за правна помощ следва да бъде подадена в съда, в чиято компетентност попадате по местоживееене.

В такъв случай безплатната правната помощ се предоставя само ако сте съобщили за престъплението в полицията или на прокурора в срок от 60 дни от възникването на престъплението или — ако не сте могли да съобщите за престъплението — в рамките на 60 дни след приключване на обстоятелствата, които са Ви възпрепятствали да съобщите за него.

Ако желаете да получите безплатна правна помощ, трябва да подадете молба в зависимост от случая — до прокурора или до съда, който ще предприеме необходимите действия. Безплатната правната помощ може да Ви бъде предоставена до края на наказателното производство.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Можете да поискате възстановяване на Вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Ако прокурорът реши да прекрати делото, преди да го внесе в съда, можете да обжалвате решението му в рамките на 20 дни от получаването на копие от това решение. Жалбата ви трябва да бъде подадена до по-горестоящия прокурор.

Ако по-горестоящия прокурор отхвърли Вашата жалба, можете да обжалвате неговото решение пред съдия от предварителното производство от компетентния съд от първа инстанция.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Можете да участвате в наказателното производство, както следва:

в качеството на жертва (увредено лице)

Ако сте претърпели вреда в резултат на престъпление можете да участвате в производството в качеството на жертва и имате редица процесуални права, както е описано подробно по-долу.

в качеството на свидетел

Ако не желаете да участвате в наказателното производство в качеството на увредено лице, следва да уведомите за това съдебния орган, който разглежда делото Ви, като ако той прецени, че е необходимо, все пак може да Ви призове за изслушване в качеството на свидетел. Ако бъдете призован за изслушване в качеството на свидетел, трябва да се явите и да обясните всичко, което знаете за инцидента.

в качеството на граждански ищец

Ако желаете да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението, трябва да заведете граждански иск, като по този начин ставате граждански ищец в наказателното производство.

Като цяло, съдебните заседания са открити за обществеността и можете да присъствате на заседанието, независимо от вашата роля в производството. Съдът обаче може да реши да проведе закрити заседания, когато има достатъчно основания за такова решение. В такъв случай бихте могли да присъствате единствено ако сте увредено лице или граждански ищец.

Присъствието Ви в съдебната зала е задължително единствено когато сте призован за разпит (например в качеството на свидетел).

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадад от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Ако сте били жертва на престъпление, може да имате една от следните роли в съдебния процес:

Жертва (увредено лице)

Ако сте претърпели вреда в резултат на престъпление можете да участвате в производството в качеството на жертва и имате редица процесуални права, както е описано подробно по-долу.

Граждански ищец

Ако желаете да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението, трябва да заведете граждански иск, като по този начин ставате граждански ищец в наказателното производство.

Свидетел

Ако не желаете да участвате в наказателното производство в качеството на увредено лице, следва да уведомите за това съдебния орган, който разглежда делото Ви, като ако той прецени, че е необходимо, все пак може да Ви призове за изслушване в качеството на свидетел. В този случай ще бъдете призован за разпит, като ще трябва да предоставите подробна информация за инцидента. Когато сте призован с такава цел, присъствието Ви на разпита е задължително.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Ако участвате в наказателното производство *в качеството на увредено лице/граждански ищец*, имате редица процесуални права:

По време на разследване на престъплението:

- имате право да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението. За тази цел е необходимо да станете граждански ищец в наказателното производство или да подадете отделен граждански иск. Можете да станете граждански ищец във всеки момент в хода на разследване на престъплението.

За да станете граждански ищец в производството, трябва да предявите искането за това устно пред полиция или прокурора или да подадете писмена молба до полиция или прокурора, който отговаря за делото. В молбата следва да се упоменава за какво обезщетение претендирате, основанията и свързаните доказателства.

По време на първия разпит прокурорът или полицаят ще Ви уведоми, че можете да станете граждански ищец в производството.

- имате право да поискате възстановяване на вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от Вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

- имате право да получите информацията относно напредъка на разследването, както и в случай че прокурорът реши да не внесе делото в съда — на копие от това решение. За целта ще трябва да подадете молба до полиция или прокурора, който отговаря за делото, като посочите пощенски адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който да получавате информацията. Ако прокурорът реши да внесе делото в съда за съдебен процес, ще бъдете призован в съда.

- имате право на услуги за извършването на устен и писмен превод, ако не говорите или не разбирате румънски език. В хода на наказателното производство безплатно ще Ви бъде предоставен устен преводач, ако не говорите румънски език.

- в хода на наказателното производство имате право да получите помощ от адвокат. В конкретни случаи (например, когато прокурорът счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита или сте малолетно или непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност, в случай че сте жертва на определени престъпления, в случай че доходът Ви е под определен праг и др. — моля вж. отговора на предишния въпрос), имате право на безплатна правна помощ.

- имате право да бъдете представляван в хода на наказателното производство, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (например за целите на заседанието).

- Вие или съветникът ви можете да се запознаете с материалите по делото. Запознаването Ви с материалите по делото обаче ще подлежи на конкретни правила, с които ще се запознаете в деловодството на прокуратурата.

- имате право да бъдете призован за разпит от полицейския служител или прокурора, който отговаря за делото. По време на разпита може да поискате да Ви придружава вашият законен представител, ако има такъв, и лице по ваш избор, за което смятате, че може да Ви бъде от полза с присъствието си на разпита. Съдебният орган може да отхвърли искането Ви само по основателни причини.

Когато съобщавате за престъпление, извършено срещу Вас, съдебният орган трябва да Ви изслуша незабавно. Ако това е невъзможно, следва да бъдете изслушан възможно най-скоро, след като съобщите за престъплението.

В качеството на жертва на домашно насилие, изнасилване или друг вид сексуално посегателство, малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, тормоз, сексуален тормоз, както и всички други случаи, в които имате нужда да защитите неприкосновеността на личния си живот, може да поискате да бъдете изслушан от лице от същия пол. Съдебният орган може да отхвърли искането Ви само по основателни причини.

- имате право да внасяте доказателства и всякакви други искове във връзка с уреждането на случая. Можете да направите това по време на разпита ви или посредством отделна молба до съдебния орган, който разглежда Вашето дело.

- ако извършителят на престъплението е задържан под стража и след това освободен, имате право да бъдете уведомен относно неговото освобождаване. По време на първия ви разпит ще бъдете уведомен относно това право и ще Ви попитат дали желаете да бъдете уведомен относно освобождаването на извършителя на престъплението.

- можете да обжалвате действията, предприети във връзка с Вашето дело. Жалбата следва да бъде внесена до прокурора по делото, когато действието е било предприето от полицаи, или до по-горестоящия прокурор, когато действието е било предприето от прокурор.

Ако обжалвате решението на прокурора и жалбата Ви е отхвърлена, можете да обжалвате решението пред съдия от предварителното производство.

По време на съдебния процес:

- имате право да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението. За тази цел е необходимо да станете граждански ищец в наказателното производство или да подадете отделен граждански иск.

Ако сте участвали в разследването на престъплението като граждански ищец, можете да запазите същия статут по време на съдебния процес.

Ако не сте участвали в разследването на престъплението в качеството на граждански ищец, все пак можете да станете граждански ищец в съдебния процес преди началото на изслушването на страните. Когато ви призоват на първото съдебно заседание, ще Ви уведомят за това.

Може да отправите искане да станете граждански ищец в съдебния процес устно пред съда или да подадете писмена молба за тази цел. В молбата следва да се упоменава за какво обезщетение претендирате, основанията и свързаните доказателства.

- имате право да претендирате за възстановяване на Вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

- имате право на услуги за извършване на устен и писмен превод, ако не говорите или не разбирате румънски език. В хода на наказателното производство ще Ви бъде предоставен безплатно устен преводач, ако не говорите румънски език.

- в хода на наказателното производство имате право да получите помощ от адвокат. В конкретни случаи (например, когато прокурорът счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита или сте малолетно или непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност, в случай че сте жертва на определени престъпления, в случай че доходът Ви е под определен праг и др. — моля вж. отговора на предишния въпрос), имате право на безплатна правна помощ.

- имате право да бъдете представляван в хода на наказателното производство, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (например за целите на заседанието).

- Вие или съветникът ви можете да се запознаете с материалите по делото. Запознаването с материалите по делото обаче ще подлежи на конкретни правила, с които ще се запознаете в деловодството на съда.

- по време на съдебното производство имате право да бъдете изслушан. Съдът ще Ви призове да се явите на заседанието, и ще Ви бъдат зададени въпроси във връзка с престъплението. Също така ще Ви помолят да разкажете всичко, което си спомняте за инцидента.

- имате право да задавате въпроси на подсъдимия, свидетелите и експертите по време на техните изслушвания.

- имате право да възразявате и да правите заключения относно наказателноправни въпроси по делото.

- имате право да внасяте доказателства и всякакви други искове във връзка с уреждането на случая.

- ако извършителят на престъплението е задържан под стража или осъден да изтърпи наказание, имате право да бъдете уведомен за неговото освобождаване. Ако не сте поискали да бъдете уведомен за освобождаването на извършителя на престъплението по време на първия разпит при разследването, когато са Ви уведомили за това Ваше право, все още можете да поискате това по време на съдебния процес, устно пред съда или писмено.

- когато вече е постановено съдебно решение, ще бъдете уведомен за него, като имате право да го обжалвате.

Увреденото лице, гражданският ищец или свидетелят в наказателното производство също има редица задължения, произтичащи от необходимостта съдебните органи да установят истината по делото, а извършителят на престъплението да понесе наказателна отговорност:

- задължението да се явява пред полицейския служител, прокурора или съдията, винаги когато е призован да направи изявления.

- задължението да се съобщава всичко, което е известно във връзка с инцидента; следва да знаете, че ако представите неверни данни пред съдебните органи, можете да бъдете обвинен и осъден за лъжесвидетелстване. В качеството си на съпруг/съпруга на подсъдимия, можете да откажете да направите изявления. Може също така да откажете да отговаряте, ако въпросите са свързани с професионална тайна, която не бива да разкривате.

- задължението съдебните органи да се уведомяват за всяка промяна на адреса, така че да могат да изпращат призовки и да бъдещи известия относно производството.

- да бъдат показани гражданска позиция и уважение по отношение на важността на съдебното заседание. В противен случай съдът може да разпорежи да бъдете отстранен от съдебната зала.

Както в хода на разследване на престъплението, така и в хода на съдебното производство имате право на защитни мерки, ако съдебните органи считат, че може да сте в опасност или — в случай че сте жертва на определени престъпления, които могат да засегнат неприкосновеността на личния живот и достойнството Ви.

Изключително важно е да знаете, че ако съдебните органи смятат, че може да сте в опасност или че неприкосновеността на личния живот или достойнството Ви могат да бъдат засегнати поради информацията, която предоставяте, или по други причини, те могат да предприемат или по ваша молба, или по своя собствена инициатива определени мерки, за да гарантират Вашата защита, като например:

осигуряване на наблюдение или охрана за Вашия дом или временно жилище;

предоставяне на ескорт и защита за Вас или за членовете на Вашето семейство по време на пътувания;

защита на Вашите данни за самоличност;

да Ви изслушват, без да се изисква присъствие, посредством аудио-визуални средства, при което се променят гласът и образът, когато другите мерки не са достатъчни;

по време на разпита съдебното заседание трябва да протече при закрити врата ;

Когато смете, че това е необходимо за Вашата защита по време на съдебното производство, съдията може да реши, че съдебното заседание следва да се проведе при закрити врата. Може също така да поискате съдията да обяви, че заседанието се провежда при закрити врата.

Освен това по време на съдебното производство съдът може да забрани публикуването на текстове, скици, снимки или изображения, които биха разкрили Вашата самоличност.

Ако сте *свидетел*, също така имате право на други специални средства за защита на свидетелите. Ако смятате, че сте в опасност, следва да уведомите полицейския служител, прокурора или съдията и да предоставите възможно най-много информация.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Да. Ако сте решили да участвате в съдебния процес, както полицейският служител/ прокурорът, така и съдията мога да Ви изслушат в качеството Ви на увредено лице/граждански ищец.

Прокурорът или полицейският служител ще Ви призове да се явите в полицейското управление/ прокуратурата за разпит и по време на съдебния процес ще ви призове за изслушване в рамките на процедурата.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

По време на разследване на престъплението можете да получите информация за напредъка по делото и копие с подробна информация за решението на прокурора във връзка с целесъобразността на внасянето на делото в съда. За целта е необходимо да подадете молба до полицейския служител или прокурора, който отговаря за делото, като посочите пощенски адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който да получавате информация.

По време на съдебния процес ще бъдете призован за първото заседание и ще бъдете уведомен, че можете да станете граждански ищец в производството. За следващите заседания няма да бъдете повече призоваван. Ще получавате информация за напредъка по делото и датите на следващите заседания, като присъствате на съдебни заседания или се запознавате с материалите по делото. Ще бъдете призоваван, винаги когато трябва да бъдете разпитан.

След като решението бъде готово, ще Ви бъде връчено копие.

Ако не разбирате румънски език, протоколът от съдебното решение (обобщение на диспозитива без подробни мотиви) ще ви бъде предоставен на език, който разбирате. Мотивите ще Ви бъдат предоставени на румънски език, като можете да се възползвате от предоставяните услуги за устен превод, за да ви бъдат преведени.

Ще имам ли достъп до материалите по делото?

Да, вие или съветникът Ви можете да се запознаете с преписката. За да направите това, е необходимо да се регистрирате в деловодството на прокуратурата или съда, където се съхранява преписката, и да подадете молба за това.

При преглеждането на преписката по делото обаче се спазват специфични правила, с които ще се запознаете в деловодството.

Имате право да получавате информация относно условията и процедурите за достъп до програмата за защита на свидетели.

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Съдебният процес приключва със съдебно решение (присъда), което може да доведе до: осъдителна или оправдателна присъда за подсъдимия, отказ от изпълнението на наказанието или отлагане на изпълнението на наказанието или прекратяване на наказателното производство.

Решението се оповестява в публично съдебно заседание. Ако сте участвали в съдебния процес в качеството си на жертва и/или граждански ищец, ще получите копие от решението на съда по пощата.

Ако не сте удовлетворен от съдебното решение, можете да го обжалвате. Можете да обжалвате решението само ако сте участвали в съдебния процес в качеството на жертва или граждански ищец.

Можете също така да обжалвате като свидетел, но само във връзка с възстановяването на съдебните разноски и обезщетенията, на които имате право.

Ако сте жертва или граждански ищец, срокът за подаване на жалба е 10 дни след получаване на копие от протокола за решението.

Ако сте участвали в качеството на свидетел, можете да обжалвате веднага след постановяване на решение относно съдебните разноски и обезщетенията, но не по-късно от 10 дни от произнасянето на съдебното решение по делото или от уведомяването за съдебното решение относно съдебните разноски или обезщетенията, според случая.

Жалбата трябва да бъде подадена писмено и да бъде подписана. Жалбите се подават в съда, чието решение обжалвате.

След като получи жалбата, съдът я изпраща на по-горестоящия съд, компетентен да я разгледа. Решението на първоинстанционният съд съдържа също така информация относно това къде и в какъв срок можете да подадете жалбата си.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Към изпълнение на решенията по наказателни дела се пристъпва след приключване на въззивното обжалване. С изпълнението на съдебното решение ролята ви в производството приключва. Ако сте включен в програма за защита на свидетелите по време на производството, можете да продължите да се възползвате от нея, докато съдът не реши, че повече не сте в опасност.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Като мярка за подкрепа се предоставят безплатни консултации с психолог за максимален период от 3 месеца. Жертвите, които са на възраст под 18 години, имат право на консултации с психолог за максимален период от 6 месеца.

Защитата по програмата за защита на свидетелите може да продължи и след края на съдебния процес. Срокът на тази защита се определя от съда.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Ако извършителят на престъплението бъде осъден, имате достъп до следните категории информация: вида и продължителността на наказанието (присъдата се произнася в публично заседание и впоследствие ще ви бъде връчена), информация в случай на бягство, освобождаване при каквито и да било обстоятелства, стига да сте поискали такава информация.

Ще бъде ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Да, ще бъдете уведомен, ако сте поискали такава информация при запитване от органите на съдебната власт. Моля, вж. отговора по-горе.

Ще бъде ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Ролята ви в наказателното производство приключва, когато решението на съда (осъдителна или оправдателна присъда за подсъдимия, отказ от изпълнението на наказанието или отлагане на изпълнението на наказанието или прекратяване на наказателното производство) придобие сила на пресъдено нещо.

Няма да участвате в процедурата по освобождаване или условно освобождаване на извършителя на престъплението.

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Можете да да предявите иск за обезщетение от извършителя на престъплението, като станете граждански ищец в наказателното производство.

Такива действия следва да бъдат предприети, преди да започне събирането на доказателства. Съдебните органи трябва да Ви уведомят относно това право. Можете да заведете граждански иск в наказателното производство — устно или писмено. Трябва обаче да уточните исканото обезщетение, мотивите и доказателствата в подкрепа на Вашия иск.

Този иск може да бъде предявен в прокуратурата или в съда, който ще разглежда делото по същество.

Съдебната присъда ще включва и обезщетението, разпоредено от съда срещу извършителя на престъплението.

Ако не сте граждански ищец в наказателно производство, можете да предявите отделен иск пред гражданския съд, за да претендирате за обезщетение.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

При условие че е постановено съдебно решение, според което извършителят на престъплението трябва да заплати обезщетение, той трябва да го заплати, без да е необходимо да предприемате никакви допълнителни действия. Ако извършителят на престъплението не плати, можете да поискате принудително изпълнение на съдебното решение.

За да го направите, трябва да представите на съдебен изпълнител съдебното решение, с което Ви е постановено обезщетението. Съдебният изпълнител ще направи постъпки за изпълнение на съдебното решение и ще Ви каже какво да направите след това.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Държавата може да ви плати обезщетение при определени условия.

Ако извършителят на престъплението е в несъстоятелност или е неизвестен, държавата може да Ви плати обезщетение, при условие че подадете молба за финансово обезщетение. Молбата следва да бъде подадена в срок от една година. Датата, на която започва да тече срокът, зависи от решението, постановено от съдебните органи.

Ако извършителят на престъплението е известен, следва да подадете молбата за финансово обезщетение в срок от 3 години от извършване на престъплението, освен ако не сте получили обезщетение в пълен размер от застрахователя.

Можете да подадете молба за авансово плащане на финансовото обезщетение. За тази цел следва да подадете молбата за финансово обезщетение, както е посочено по-горе. Авансовото плащане може да бъде поискано в молбата за финансово обезщетение или впоследствие в срок от 30 дни. Имате право на авансово плащане, при условие че сте в несигурно финансово положение.

Ако Вашата молба за обезщетение бъде отхвърлена, трябва да върнете получените авансово пари. Молбата за финансово обезщетение следва да бъде подадена до съда, в чиято юрисдикция попадате по местоживеене.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Да. Моля, вж. отговора по-горе.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Ако наказателният съд не постанови установително решение по отношение на гражданския иск, можете да предявите отделен иск пред гражданския съд, за да претендирате за обезщетение.

Ако наказателният съд постанови, че няма престъпление или че то не е било извършено от лицето, срещу което сте предявили жалбата, няма да имате право на обезщетение нито в наказателен съд, нито по отделно гражданско дело, тъй като решението на наказателния съд придобива *сила на пресъдено нещо* пред гражданския съд.

Ако не сте граждански ищец в наказателно производство, можете да предявите отделен иск в граждански съд по време на наказателния процес или дори след като той приключи, при спазване на общите давностни срокове.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Да, при определени условия можете да подадете молба за авансово плащане на финансово обезщетение. Вж. отговора на въпроса относно авансовото плащане.

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[ro\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Можете да се свържете с различни институции в съответствие с категорията жертви, към която принадлежите:

Национална агенция за равни възможности на мъжете и жените (*Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați — ANES*)

Тя предлага различни видове услуги, като например:

безплатна и анонимна телефонна линия, предназначена за жертвите на домашно насилие — 24/7 Център за обаждания — 0800 500 333
специализирани социални услуги на центровете за спешен прием за жертви на домашно насилие
съвети, информация и насоки за жертвите на домашно насилие

За контакти:

Адрес: 5 Intrarea Camil Petrescu, 1st District, Bucharest

Телефон: +4 021 313 0059

Адрес на електронна поща: secretariat@anes.gov.ro

<http://www.anes.gov.ro>

<http://anes.gov.ro/harta/>

http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime/link-uriutilepentruvictime

Национална агенция срещу трафика на хора (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane — ANITP*) към Министерството на вътрешните работи (*Ministerul Afacerilor Interne*)

Мрежата от апелативни съдилища включва 15 регионални центъра. Всеки център е към апелативен съд.

Тя предлага различни видове услуги, като например:

предоставяне на гореща линия за граждани, която денонощно е на разположение за информирани и уведомяване за всички възможни случаи на трафик на хора: Гореща линия 0.800.800.678 (национален безплатен номер) или +4.021.313.3100 (за обаждания от чужбина), работно време: от понеделник до петък, 08:00—16:00 ч.

уведомяване на съответните органи за възможните случаи на трафик на хора

предоставяне на помощ на жертвите посредством 15 регионални центъра

За контакти:

Адрес: 20 Ion Câmpineanu St., 5th floor, 1st District, Bucharest,

Телефон: +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Факс: +40 21 319 01 83

Адрес на електронна поща: anitp@mai.gov.ro

<http://www.anitp.mai.gov.ro>

Национална агенция по заетостта (*Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - ANOFM*) към Министерството на труда и социалната справедливост (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*)

Тя предоставя услуги във връзка с професионалната заетост и обучението в рамките на териториалните си структури за лица, регистрирани като търсещи работа, включително на жертвите на престъпления, по-специално на жертвите на трафика на хора.

За контакти:

20-22 AVALANȘEI St., 4th District, Bucharest, 040305,

Адрес на електронна поща: anofm@anofm.ro

Уебсайт: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

Национална дирекция за пробация (*Direcția Națională de Probatiune — DNP*) към Министерството на правосъдието (*Ministerul Justiției*)

Има 42 пробационни служби, координирани от DNP. Като цяло техните помещения се намират в държавни институции (съдилища, областни съвети, областните сметни палати и т.н.).

Те могат да предложат следните видове услуги, при поискване:

безплатни психологически консултации за жертви на опит за убийство и опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства, домашно насилие, умишлени престъпления, които водят до телесна повреда на жертвата, изнасилване, сексуално нападение, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно лице и съблазняване на малолетни или непълнолетни лица, малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, трафик и експлоатация и опит за трафик на и експлоатация на уязвими лица.

други форми на помощ: насоки за намиране на работа или за посещаване на образователни курсове за професионално обучение, помощ при свързване с неправителствени организации, Генералната дирекция за социална работа и защита (DGASPs) за други форми на услуги за подкрепа на жертвите и др.

За контакти:

Bucharest, 17 Apolodor St., 5th District

Телефон: 0372.041.293

dp@just.ro

<http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/>

Главен инспекторат на румънската полиция (*Inspectoratul General al Poliției Române — IGPR*)

Инспекторатът има териториални структури само в граничните области и може да предоставя подкрепа по искане на ANITP, така че да бъде оказана помощ на жертвите да вземат участие на определени етапи в наказателното производство.

Полицията може да Ви информира за правата, които имате като жертва.

Освен това по време на производството специализираните структури на IGPR могат да предоставят физическа защита.

Национален орган за защита на правата на децата при осиновяване (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție — ANPDCA*) към Министерството на труда и социалната справедливост

ANPDCA е институция, която координира изпълнението на националните стратегии за защита на правата на децата, като осигурява съответната методологическа координация в тази област. Системата за защита на децата е децентрализирана, тъй като Главната дирекция за социална работа и защита на децата (DGASPC) се отчита пред областните съвети или местните съвети към окръзите на община Букурещ.

DGASPCs предоставя различни услуги, като например: преценка на случаите на насилие над деца и предоставяне/подпомагане на услугите в съответствие с план, комплексно оценяване за деца с увреждания, социална линейка, социална телефонна линия, социални услуги за предотвратяване на домашното насилие и трафика на хора, специализирани социални услуги в различни институции.

За контакти: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Неправителствени организации (НПО)

в сферата на трафика на хора:

[Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#) — Bucharest

[Fundația Ușă deschisă](#) — Букурещ

[Asociația Generație Tânără România](#) — Тимишоара

[Фондация от хората за хората](#) – Орадя: Адрес на електронна поща: office@people2people.ro

[Фондация Мичу Богдан](#) — Брашов: Адрес на електронна поща: office@fundatiamicubogdan.ro

В сферата на предотвратяването и контрола на домашното насилие, налични на:

[Asociația TRANSCENA](#)

[Asociația ANAIS](#)

[Fundația PRETUIESTE VIATA](#)

[Fundația SENSIBLU](#)

[Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)

[Rețeaua "Rupem tăcerea despre violența sexuală"](#)

[Asociația NECUVINTE](#)

[Asociația Touched România](#)

В сферата на защита правата на децата:

Спасете децата (Salvați copiii)

Адрес: 3 Intr. Ștefan Furtună, 1st District, 010899, Bucharest, Romania

Телефон: +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>;

Социални алтернативи (Alternative Sociale)

24 Șoseaua Nicolina, Building 949, ground floor, Iași, 700722

Телефон: +40 332 407 178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Гореща линия за подкрепа на жертвите

Лицата, които са претърпели увреждания в резултат на престъпления, могат също така да се свържат с полицията, като се обадят на единния национален номер за спешни повиквания — 112.

Безплатна и анонимна телефонна линия, предназначена за жертвите на домашно насилие — 24/7 център за обаждания — 0800 500 333

Telverde към Националната агенция срещу трафика на хора: 0800 800 678 — национален безплатен номер и 0040213133100 — за обаждания от чужбина. Работно време: от понеделник до петък, 08:00—16:00 ч.

Номер на горещата телефонна линия за деца: 116111. Безплатна телефонна линия. Работно време: от понеделник до неделя: 08:00—24:00 ч.

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Съгласно румънското право жертвите на трафик на хора имат право на безплатна защита и помощ.

Помощта, която се предоставя от *Националната агенция за равни възможности на мъжете и жените* на жертви на домашно насилие, е безплатна.

Помощта, която се предоставя от Националната дирекция за пробация на жертвите, е безплатна.

Помощта, която се предоставя на деца жертви на насилие, е безплатна.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Моля, вж. отговора по-горе.

Децата жертви имат право на всички категории услуги (медицински услуги, психологически услуги и т.н.).

Последна актуализация: 24/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.